

REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE

Številka: U-I-125/95

Datum: 3.12.1998

Pritrdilno ločeno mnenje sodnika dr. Udeta

Strinjam se z odločitvijo, da drugi odstavek 107. člena Zakona o notariatu ni v neskladju z Ustavo. Notariat je po drugem odstavku 173. členu Ustave javna služba in ne državna oblast.

Zaradi tega prihodki notariata niso del proračuna in torej sedanja ureditev ni v nasprotju z določbo 148. člena Ustave.

Prav tako pa notarska tarifa tudi nima narave davka ali drugih dajatev, ki jih je treba po določbi 147. člena Ustave predpisovati z zakonom.

Pritrdilno mnenje pa dajem zaradi tega, da bi opozoril na širšo problematiko notarske tarife. Res je sicer notariat samostojna javna služba, ki naj si sama predpisuje tarifo kot podlago za določanje nagrade za opravljeno delo. Res je tudi, da lahko država pri tem javni interes varuje tako, da daje na notarsko tarifo soglasje Minister za pravosodje. Upoštevati pa je treba, da se državljani v določenih primerih, ko urejajo svoja pravna razmerja, morajo poslužiti storitev notariata. Na ta način ima torej notariat neke vrste monopol na področju svoje dejavnosti, kar obenem zagotavlja notarjem tudi določen obseg dela. Minister za pravosodje je sicer res državni organ, ki naj bi pri dajanju soglasja na notarsko tarifo varoval javni interes. Vendar je Minister za pravosodje organ, ki ima določena pooblastila na področju pravosodja v širšem smislu, kamor štejemo tudi notariat. Ni nujno, da bo vsakokratni Minister za pravosodje ob dajanju soglasja na notarsko tarifo proti profesionalnemu interesu notariata javni interes tudi dejansko varoval. Zaradi tega bo v prihodnje nujno zagotoviti pravno varstvo proti aktu, s katerim Notarska zbornica sprejema notarsko tarifo in h kateremu daje soglasje Minister za pravosodje. Ustavno sodišče še ni zavzelo stališča o vprašanju, ali naj bo pravno varstvo državljanom zagotovljeno v postopku abstraktne presoje ustavnosti in zakonitosti notarske tarife kot splošnega akta javne službe ali pa v upravnem sporu po določbi četrtega odstavka 1. člena Zakona o upravnem sporu. Seveda bo treba v takih primerih oceniti, ali morebiti previsoka tarifa ne deskriminira državljanov glede na njihovo gmotno stanje (14. člen Ustave), ali jim ne zagotavlja pravice do enakega varstva pravic (22. člen Ustave).

Podobno vprašanje se bo lahko zastavilo tudi pri določanju cen ali tarif za storitve nekaterih javnih zavodov ali javnih podjetij, kadar opravljajo javne gospodarske službe. Subjekti, ki "dobivajo delo" na podlagi državnih predpisov ali pooblastil, ki imajo torej na svojem področju določene vrste monopol, se v trenutku predpisovanja tarife za svoje storitve ne morejo preleviti v povsem samostojne subjekte, ki svobodno oblikujejo svoje cene.

dr. Lojze Ude